

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az év. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beíratásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstejn és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szombaton, reggel,
NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 ft 30 kr.
Félévre 2 „ „

Maros-Vásárhely jövője.

III.

A t. szerkesztő ur igen megkönnyítette munkám, midőn lapjának egyik közelebbi számában, mintegy mondandóim kiegészítésül, közreadta amaz a „legolcsóbb kölcsön“-ről szóló derék cikket. Nézetimmal tökéletesen megegyezőleg látom, abban a kölcsönök kérdését tárgyalva, s így csak kevés az, mit hozzá kell adnom, hogy gondolatmenetemet teljessé váljék.

Azon tartozkodásról, sőt rémületről szólottam mult cikkem végén, melylyel vannak némelyek a „kölcsön“ szónak csak hallására is. És itt egy részt igazat kell adnunk e félelmeskedőknek. Csakugyan, a ki évi jövedelmével az idén nem tud kijöni, nem egyenlősítvén kiadásait és bevételeit, s kölcsön vévén, már előre elkölte a jövő évek jövedelmének egy részét: az nyilvánvalólag a bukás örvényének szélére jutott, mert a jövő évben már nem csak a rendes kiadásokat kell fedeznie, hanem még azon felyül a kölcsön kamatait s egykor tőkéjét is. Az ilyen kölcsön tehát menthetlenül a bukást idézi elő.

Ellenben, a ki csak azért vesz föl kölcsönt, hogy azt akár szellemi, akár anyagi vállalatba fektesse, oly vállalatba, mely nem csak a kölcsön tőkéjének kamatait és törlesztését fedezi, hanem még azon felyül bizonyos százalék hasznot is képes eredményezni: az nemcsak, hogy a bukás felé nem közeledik, sőt inkább a vagyoni, illetőleg szellemi emelkedésnek (a mi tulajdonképen egyet jelent) útjára tért.

Igy látjuk, hogy a kereskedő örömmel vesz olcsó kamatra pénzt föl, hogy a nagy százalékra dolgozás által a kamatokat is megfizethesse s magának is fordíthasson; így láttuk a magyar állam első pénz-miveletét, midőn 60 millió forintnyi kölcsönt vett föl vasutakra és csatornákra, melyek hatalmasan emelvén az ország adó-képességét, százszorosan is megtérítik mind a kamatozási s mind a törlesztési százalékokat. És egy cseppet sem csodálkoznánk, ha országunk egy tanügyi kölcsönt is venne föl, mely még nagyobb

mérvben, még áldásosabban fizetné ki magát, mint azt a vasuti-kölcsöntől bizton várjuk — habár, a mit méltó számközléssel tapasztaljuk, akad még olyan sajnálatra méltó gondolkozású ember is, ki a tanügy állami kezelését épen olyannak tekinti, mintha a kormánynak eszébe jutna, hogy az asztalos mesterség felügyeletét kezébe vegye...

Mindezek azonban azon kölcsönökre szólnak, melyeket az illető rendes bevételeiből kénytelen fedezni; már ezek is azonban — a mint látjuk — lehetnek a legjövedelmezőbb, sőt gazdagító befektetések. Annyival inkább azon kölcsönök, melyeknek törlesztésére az illető képes egészen új jövedelmi forrásokat nyitni, — a melyek tehát nem is nevezhetők tulajdonképi kölcsönöknek, csak is előlegezéseknek, néhány év új bevételei, — *hogy nagyobb tömegben nagyobb munkák kivételére szolgáljanak* — előre fölvétvén. Ha én például rendes jövedelmemből képes vagyok bizonyos összeget félre tenni s az ilyes megtekartást arra kívánom fordítani, hogy idővel házat építsek rajta: a szerint kell több vagy kevesebb évig gyűjtenem, a mint évenként többet, kevesebbet tehetek félre. Ha teszem évenként képes vagyok 100—100 frtot félre tenni: egy 5000 forintos ház számára épen 50 évig kell sporolnom; ha ellenben képes vagyok 5000 frtot kölcsönvenni s azon egy oly házat szerezni, melynek évi jövedelme 500 frt (a tőke 10 százaléka) s ebből évenként fizetem a kölcsön 6 százalékát (300 frt) s hozzá 2 százalékot (100 frt) a tőke törlesztésül: körülbelül 20 év alatt nem csak az egész 5000 frtnyi kölcsönt lefizettem s így a házat végkép magamévá tettem, hanem még azon felyül a husz év alatt is évi 100 frt feles jövedelmet szereztem magamnak a házból.

E gyakorlati példából is látható, hogy a kölcsönök bizonyos fajtája lehet a leg-egyszerűbb módon a legnagyobb mérvű jóllétnek megalapítója.

Képviselő-testületünk albizottmánya, többször érintett javaslatában ép ilyen kölcsön felvételét indítványozá, s törlesztésére — a szesz-fogyasztás megadóztatásában — egy olyan új jövedelmet je-

lölt ki, mely csak részben fordíthatnák a törlesztésre, részben pedig a város más szükségeinek fedezésére. Ez előlegezési kölcsön tehát csak a végből vétetnék föl, hogy — a fentebbi példa szavaival élve — a városnak ne kelljen ötven esztendeig gyűjtögetnie, s az így megtakarított forintcskákkal egyszerre csak nagyon kis eredményt kivinnie, hanem, hogy az egyszerre fölvenedő nagyobb tőkével képes legyen közügyeinek oly lendületet adni, mely öt egy lépéssel oda vigye, hol egy vasuti végpontot képező városnak — ha egyáltalán élni és önállólólag élni akar — *multhatlanul állnia kell.*

A képviselő-testület e javaslatot elvben elfogadá s most rajta áll, hogy a kivitelben se lankadjon, hanem a gyakorlati, gyors és sikeres életbeléptetés által megalapítója legyen e város fennállásának, virágoztatásának, megalapítója *Maros-Vásárhely jövőjének!*

Ez aere perennius emlék lenne számára is!

Szemerjai.

Országgyűlés.

XLVIII.

A képviselőház LV-ik ülésén, okt. 18-án, a mult ülés határozata folytán — néhány kérvény s egy interpelláció benyújtása után — Lónyay Menyhért pénzügyminiszter előterjesztése képezé a napirend első tárgyat, a.) az 1868-ik évi zárszámadásról; b.) az 1870-ik évi költségvetésről és c.) az államvagyonról.

Lónyay Menyhért hosszú, de végig nagy érdekléllel halgatott tartalmas beszédéből egyelőre kiemeljük, hogy az 1867 és 1868-ik évi megtakarítások az állam-pénztárban készletben levő 6,083,406 frtnyi többletet eredményeztek, 1867-ről ugyanis 2,461,416 ft, 1868-ról pedig 3,621,990 ft. Ez a 2 első évi alkotmányos pénzügyi kezelés tényleges eredménye. Ajánljuk az ellenzéki lapok figyelmébe, hogy mondjanak rá kadenciát. A jövő 1870-ik évi költségvetésben előirányzott bevételek számtételeiből kiemeljük, hogy a jövő évi összes fedezet 140,716,785 frtot tesz, tehát 4 és fél millióval több bevétele, az idejénél. Végül a harmadik (az államjavakról szóló) előterjesztés számaiból kiemeljük, hogy a mezőgazdasági államuradalmak 1862—66-ig átlag jövedelmeztek évi 1,464,970 frtot, 1867-ben 3,071,603 frtot, 1868-ban pedig 3,112,758 frtot; az államerdők 1862—66-ban 300,903 frtot, 1867-ben 555,649 frtot, 1868-ban pedig 1,219,192 frtot; a bányák 1862—66-ig 207,253 ft vesztéssel kezeltek, míg 1867-ben már 198,265 ft jövedelmet hoztak. Ezek a számok ékecsben beszélnek minden baloldali czifra diktálók! Még csak azt említjük meg a számokból, hogy a baloldali gyanúsítgatások által hirhe-

detté vált temesvári és lugosi erdők jövedelme, Lónyay ur kezelése alatt 30,592 ftról egyszerre 195,802 ftra emelkedett. Az államjavak jövedelme tehát az alkotmányos pénzügyérkeze alatt átlagosan, háromszáz perczenttel szökkenet feljebb! (Ajánljuk e tételeket a marosvásárhelyi választók figyelmébe is.)

A pénzügyminiszter, továbbá, javaslatot nyújtott be: a.) Az államjavak területén levő telepítmenyi községek állandósításáról, beltelkeik megváltásáról és új telepítmenyek létesítéséről. b.) Az államuradalmak területén birtok rendezések folytán nem tagosítható földbirtokrészek eladásáról, — és c.) mácsa-ecskendi és valkó-szent-lászlói birtokrészek megvételéről és a korona javak állományába sorozásáról.

Később törvényjavaslatot is nyújt be 150000 ezüst forintnyi póthitel megszavazásáról, ő Felségének keleti útjára szükségelt költségek fedezéséül.

Ez előterjesztések rendes tárgyalásra utasítanak.

Gr. Andrássy Gyula, miniszterelnök négy szentesített törvénycikket nyújt be kihirdetés végett, melyek a svájci posta-, angol hajózási, német kereskedelmi és vám- s egy bajor vámszerződést tartalmaznak, Kihirdettetnek.

Elnök felszólítja a központi bizottság s az osztályok tagjait tanácskozásiak rendjének fől-vételére.

A Magyar Ujságból.

Péchy Manó gróftól a „Magyar Ujság” utóbbi száma a következő levelet közli: Tisztelt szerkesztő ur! Daczára annak, hogy politikai jellememet épen oly sértő, mint rágalmozó, s a „Magyar Ujság” által, „ha jól vagyunk értesítve” — féle cikkben felhozott azon koholmányt, hogy a muszkák egyik vezetője és Schmerling egyik hive én lettem volna, több jóakaróm a hazai lapokban már tények által megczáfolták, sőt azt mint tévedésen alapulót maga a „Magyar U.” is helyre igazította, — jónak látta a t. szerkesztőség, a „M. U.” 232-ik számában, Abaújmegye másod alispánja Teleky Péter levelére, melyben nevezett tisztelt barátom, mint politikai egész életem szemtanuja és volt tisztársam a fentebb említett rágalom igaztalanságát tények által bizonyította, — csillag alatt azt nyilvánítani: „hogy

ha az is tévedésen alapulna, miszerint gr. Péchy Manó a muszkák behivatását tárgyzó folyamodványt alá nem írta, ami igen könnyen meglehet, kész leendő ezt is elismeri mihelyt ezt maga gr. Péchy Manó, mint erre legilletékesebb ki fogja jelenteni.”

Hogy tehát ezen muszka behívást tárgyzó folyamodásra nézve politikai elleneim szintén tisztában lehessenek, ezennel ünnepélyesen és egyszer mindenkorra kijelentem, hogy én illetén muszka behívást tárgyzó tanácskozmányokban soha és sehol részlet nem vettem, azok részese nem voltam, és illetén folyamodást soha és sehol nem csak hogy alá nem írtam, hanem annak még létezéséről sem birtam mindeddig tudomással, — és végre, hogy én sem Schmerling, sem másféle alkotmány-ellenes német kormány alatt sohasem szolgáltam, és az alatt semmiben részt nem vettem, közre nem működtem.

Felteszem tehát a „Magy. Ujs.” t. szerkesztőjének lovagiasságáról, hogy ezen ünnepélyes és határozott nyilatkozatomat lapjába mielőbb felvenni, és részéről is, a fentebb érintett rágalmozó koholmányt — minden fentartás nélkül visszavonni sziveskedend; kijelentvén egyszersmind, hogy én ezen, engemet eléggé kellemetlenül érintett koholmány feletti további vitatkozást, politikai jellemem teljesen megnyugtató öntudatában, véglegesen befejezettnek tekintem.”

Kolozsvárt 1869. év október 12-én, hazafiúi üdvözléssel. Gróf Péchy Manó.

Pár szó a „farkasok grániczáról.”

II.

A ki egyszer a farkasok grániczán átesett, azt hihetné valaki, hogy az olyan, oda át, a mi konzulatusaink markába beesett. De korántsem így van a dolog. A konzulások ma már csak árnyékát bírják, azon végrehajtó hatalomnak, a melyen az előtt birtak a Dunafejedelemségekben. Nincsenek ma már egyenruhás kardos őrmesterek a konzulatusokon, kiknek egy intő szavára az alattvaló az ágencián teremjen. Nem látunk a román tribunálokban az oda idézett alattvalók mellett, sem dragománt, sem kardos őrmestert, mint azelőtt láttunk. Sőt ha küldene is a kanczler az alattvaló — sudit — mellé egy-egy dragománt a román Tribunálra, ott így szólnak a dragománhoz „az urat nem ösmerjük, az ur el-

mehet, de az alattvaló itt marad és mi honi törvényeink szerint bánunk el vele.” A dragoman erre fülig pirul, eszibe jutván a régi jó idők, s kalapját véve szép csendesen haza sétál, az alattvaló pedig ott marad, s ha bűnösnek találta elítéltetik és román börtönben tölti ki a rászabott büntetést. A „hungarus sum civis”-re hivatkozás ettől meg nem szabadít. Ha ily kellemetlen helyzetben az alattvaló tanácsot kér az ágencián, hogy elmenjen-e vagy ne a román tribunálra, rendesen olyan „ibis redibis nunquam” féle tanácsot kap a kanczlerektől. Közbe legyen mondva, jól teszi, ha önként elmegy, mert ellenesetben úgy is elviszik, vagy „per non venit” ki mondják az ítéletet és végrehajtják nagy frissen.

Hová lettek a régi jó idők, midőn az ágenciák megkeresésére maguk a román közegek kísérték fel a megidézett, de megjelenni nem akaró alattvalókat az ágenciákra! Eltelt idők ezek annyira, hogy ma ezen előjoggal még a hatalmas francia konsulok sem kérkedhetnek.... Megidéznek valakit a konzulságra; az illető zsebre rakja az idéző jegyet, s ha akar elmegy, ha nem akar: otthon marad. Hol van most már ember a ki elhinné, hogy a konzulatus megidézésére önként megjelenjen az a ki a „farkasok grániczán” ment ki Romániába avagy az aki talán épen román útlevelemmel csalatott ki az „örömök városába” Bukurestbe!

Világos tehát, hogy keleti ügyünköségeink felett nem lehet rögtön pálczát törni, midőn olvassuk, hogy egy vagy más ügyben nem aratnak azonnal diadalt. Sőt sokat kell azoknak ott zsebre rakni, amiről idehaza fogalmunk sem lehet. A mondottakkal azonban nem a német kanczlerék védelmére, hanem a megváltozott viszonyok földerítésére kívántam egy kis fényt vetni.

Tehetnek azonban a mi konzulatusi hivatalnokaink még ma is igen sokat ez ügyben, ha igaz hazafi sziv dobog keblükben. Amde itt a bökkenő, hogy a Dunafejedelemségekben levő konzulatusaink még nincsenek reformálva. Még nincsenek olyan hivatalnokaink ott, akik testükből való testek volnának. Hát még a sztaroszták! Magyar sztaroszt: fehér holló. Ez a legégetőbb baj a mely mielőbb orvoslandó.

Jól tudom, hogy egy tisztán magyar konzul-sági személyzet sem fog idegen földön rendőri szerepet teljesíthetni. De azt is tudom, hogy a magyar hivatalnokok ellen még sem fogják a miniszteri rendeletben emlegetett parancsokat és

TÁRCA.

Uti képek.

(Folytatás.)

IX.

A kies dombról lenéző szép, de szorgalom-árva térbe merülő Cornetónál új és édes meglepetésünk közt szállt hozzánk az a gondos öltözött régi római Patricius ivadék, ki Rómában előzőkeny szeretettel megnyitott művészi palotában finom gyöngédséggel fogadott ritka mivelte szép két leányával. Társalgásunk emelkedettebb szelleme azonnal hozzánk simította az akkor belépett két fiatal olasz katonatisztet is. Az udvarias ismerkedési szertartás fogásain keresztül esve, Cornetót néztük meg, mely annyiban érdekes az utas előtt, hogy egyik necropolis az ő hajdanna. Ily helyen a hosszabb maradási ellenzi az érzékenyebb kedély. Tehát tovább mentünk, s az utunkba eső négy helységre tett különböző árnyalatu megjegyzések után, mint mindenhol ez idő szerint — hol a társaság bizalmasabb kezd lenni, úgy itt is előhozakodott a politika, mire kedvező alkalmat szolgáltatott Montaltó, a pápai birodalomnak e részén véghelysége.

Nem szokásom s nem is ajánlom idegen helyett senkinek a politizálást, ha csak azt a jól észlelt társasköri szellem, még a tisztult higadtabb nézet, mintegy bizalmas- és elfogulatlanul kicserélő eszmét, vagy ország körülmény-minőségi tájékozást nem követeli. Ez akkor is csak az esetben tanácsolható minden bántó előítélet s tán kellemetlenebb policziai szurdos érintkezés nélkül, ha tanulni, ismerkedni és nem

boszontani akarjuk egymást; minek megint a főnyitja az: hogy szabad polgárok és elfogulatlan nézetűek legyünk. Merem mondani, hogy sokszor a mily rossz van ebben akkor, midőn a helyzet viszonyát föl nem ismerjük: ép ellenkezőleg ez az egyik eszköze a szélesebb körű nemzetviszonyi ismeretségnak, vagy ha úgy tetszik, az a Ponte di Rialto, mely Velence Grande Canal-ja csaknem stagnáló vizén élvezettel vezet át a tulpárti márvány-palotákhoz.

Az érdekes eszmecsere közt tökéletesen meggyőződtem arról, hogy senkinek, de senkinek honfiasabban s jogosabban nem szólalhat meg ajkán ez édes gondolat: egy haza! mint az olaszón. A világ e virágos szép kertjét továbbra is daraboltan látni, mint eddig, azonos volna avval az eljárással, mintha Michael Angeló vagy Raffael örökbeesü képeiből kitörnök a csak az ő művészi kezei nyomán odálló mozaik darabkákat, s azok helyett tanulatlan kézzel ezigány féltéglákat alkalmaznánk. Nem akarok félreértetni. Szeretném ha olaszország egysége akép hajtának végre, mint azt egyik legjelesebb újkori bölcsésze Vincenzio Gioberti oly szépen körülírta, kinek Turinban a Piazza Carignano-n elmerenghetünk kedves szobrán.

E politizálásban az volt a legérdekesebb, hogy mindannyian panaszkodtunk, ép úgy mint M.-Vásárhelytől. A tisztelt ócsárolva szóltak a fegyveres békéről s még ma készek volnának Nizza- és Savoyáért összemérni kardjaikat Magenta és Solferinó hőseivel; nem is említem Romát, melyet már kezeikben vélnek tartani, habár ez ellen is nem lesz gyermekjáték a harc. Ismerem karczias szellemét a valóban csinos és mivelt romai ifjú seregnek, mely jelenleg 18 ezer főre megy. Ha egy második Mentana győzelmére nem számíthat, de bizonynyal egy Castelfidandói vénap dicsőséggel boruland sirjaikra.

A romai polgár hallgatagul viselte magát;

nem így a többi olasz. Egyik főleg meglehetősen folyékony latinsággal éles bonczkés alá vette kormányt jelen vezérférfiát, kiket elég erős okéveléssel diplomacziái ésszegényeknek, önállótlan gongolkozásuaknak festett; kiknek kormánya alatt zsibbad a szabad Olaszország és nyög az elviselhetetlen adóteher alatt úgy annyira, hogy Velence és Lombárd tartományaiiban a „Contraria juxta se posita magis elucescunt”-féle elv nyomán a vérig gyűlölt Tedesco (német) kormány igazgatása szembetűnő előnyösséggel említtetik. És e kormányzat — folytatás tovább — az elszegényítés mellé zárja a legvéresebb harczot, melynek már küszöbön állunk s a küszöbön — az ijesztő rém — Hannibál!

Igaza lehet, mond egy ablakba könyökölt spanyol-szakállu olasz. Cavour halála után, kapkodó és ingatag politikai uszály-hordozók minisztereink; de azt nem akarjuk tekintetbe venni, hogy könnyebb szerezni, mint megtartani. Nemzetünk, mióta az egység szent csarnokában áll, mint politikai egység, megint darabokra tépi magát azon gondatlan kísérletekkel, melyeket a jus primae lucis ígért városok ifjai nyakrafőre időelött elkövetnek. „Unita Italia” e leng zászlókon; de azt az utat még nem ismertük meg, mely ahoz vezet. Olaszországnak békére van szüksége, hogy összeforrasztassa, magába ölelhesse azokat az elemeket is, melyek a különböző kormányok aegise alatt beszívta a partiális önérdék maszlagát. A harc sebeket vág, a béke gyógyít. Ezt mostani helyzetünkben nem szabad felednünk.

(Folytatás köv.)

Balázs Antal.

vadásokat ismételni. A magyar hivatalnok szive vonzalmát követve meg-meg látogatná, ha más-ként nem, tehát incognito is olyan helyeket, a hol tudja, hogy neki alattvalói lehetnek s az ott tapasztaltakat a közügy érdekében hasznosítaná. Az efélékre nem lehet utasítást adni, de az ügybuzgalom kell, hogy azt kipótolja. Ilyet azonban csak honfi hivatalnokoktól várhatunk, kik a kiszabott ams stundokon kívül is igyekeznének a hazának és nemzetnek szolgálni. Jövel azért várva várt konszulsági reform mentől előbb!! E reformnak rögtöni következménye lesz bizonyosan egy újabb szerződvény kormányunk és a román kormány között, mely megszünteti a mostani akaratosságot: csak azért sem teljesíteni valamit a románhatóság részéről, mert azt a konszulság sürgeti... Nem fog ismétlődni a galaczi jelenet, midőn egy román hivatalnok a hajós kapitány tiltakozása ellenére bemegy a hajóba s ott vizsgálatot tart a hazavágyó szerencsétlenek felett. Az ilyen álhazafiság kellemetlen surlódást s végre elégtételt von maga után, de a bajt mégsem orvosolja.

Azért magyar hivatalnokokat kívánunk mi a keleti konszulságokhoz, mert ezeknek hazafiságtól várjuk mi ott, túl a kárpátokon, nemzeti számos bajaink orvoslását s ezek között a farkasok graniczainak megritkulását is.

Hunfi.

KÜLFÖLD.

DALMÁT felkelés. Dalmáciában a Cattarói kerület lakói mintegy hónappal ezelőtt kijelentették, hogy az általános védkötelezettségről szóló törvénynek nem fognak engedelmessékedni. A nagyobb részt, sikerült ugyan az értelmiségnek lecsendesíteni, de két helység lakói folyvást ellenszölgöltek. Ez alatt a honvédelmi miniszterium elrendelte az összeírást, s a körözvényeket csendőrök kézbesíték a plebánusoknak. A nép erről értesülve, vagy megakadályozva a kézbesítést, vagy kényszerítette a plebánusokat, hogy az anyakönyveket megégessek. A szá-nandó dolognak e volt kezdete. Az első véres összeütközés e hó 4-én történt, midőn 42 katoná Duruly határvár felé indult, hogy az ottani helyőrséget felváltsa. Ez utban egyszerre több százra menő fegyveres tömeg fogta körül a katonákat, s kemény tusa után 3-at megöltek, 11-et megsebesítettek. — Az osztály parancsnokát Rinek főhadnagyot megsebesülve elfogták, s handszáraikkal szét apították.

Hogy mily terjedelmet vett a fölkelés, kitűnik abból, hogy a rend helyreállítására kért, s érkezett 1200 főből álló katonai segély nem mutatkozott elégségesnek, s még 600 ember kéretett.

E hó 15-kén, a Castelnuovi városi képviselő küldöttség által szólítá fel meghódolásra, a felkelteket, hogy így a katonaság beavatkozása szükségtelenné vállják. Azonban, a felhívást visszavették, s úgy látszik elvannak határozva, a dolgot egész a fegyveres beavatkozásig erőszakolni. Az utakat torlaszolja, s formális ellentállásra készülnek. Még is szomorú vakság, ha nem idegen hatalmasság keze játszik az egészben!

FRANCZIAORSZÁG. Párizsban a csendet mi sem zavarja, az újrátörökön kívül. A nyugalom teljesen helyreállott, s a mint látszik felesleges volt azon hivatalos rendelet is, mely a rendőrfőnök tendőit szabályozza a nétilán kitörhető zavarok esetében.

Compiègneben, hol a császár jelenleg időzik, mindennapi a miniszter tanács. Mondják, hogy az orosz, és német ügyek, s kiválólág Franciaország belügyi teszik a tanácskozások tárgyait.

A napokban, egy pár sürgöny szerint, miniszterválságról is lett volna szó, de e tekintetben, még semmi bizonyos.

ANGOLORSZÁG. Az irlandi kérdés még mindig izgatottságban tartja a kedélyeket. A metingek, csaknem mindennapiak, melyekkel bizonyos tüntetések is szoktak egybekötöttesben lenni. A vagyonosok, s alsóbb néposztályok között mindig feszültebb a viszony. A haszonbérlok nyíltan ellenszölgölnek a birtokosoknak, úgy hogy ha komolyan nem igyekeznek segíteni e hosszú századok során megrögzött viszárs helyzetén a társadalmi osztályoknak, komoly eshetőségektől lehet félni.

OLASZORSZÁG. A florenzi kormány minden törekvése daczára, bizonyosnak látszik, hogy a francia katonaság, a Concilium tartama alatt, Civita-Vecchiában és Viterboban fog tartózkodni.

TÖRÖKORSZÁG. A porta félhivatalos lapja ismét élesen kel ki az egyiptomi alkirály ellen. Ugy látszik a baj ott is gyökös.

Közelebbről Törökország igen nevezetes lépést tett, az elemi oktatás terén. Egy új iskolai törvény az elemi oktatást kötelezetté teszi. Az elemi iskolának vagy muzulmánoknak kell lenni, vagy keresztyéneknek, azon lakosság vallásához képest, melynek számára vannak szánya, azon intézetek azonban, melynek növendékei lyceumok látogatására készülnek elő, vegyes jellemet viselnek, mind musulmán, mind keresztyén növendékeket fölvesznek. Ezen kívül felsőbb normát iskola alapítás is van kilátásban. Ha e törvény nem marad csak irott malaszt, nevezetes haladást fog jelölni a török viszonyokban.

VEGYES.

* **József főherczeg,** a magyar honvédség főparancsnoka, e hó végén meglátogatja az erdélyrészi honvédkerület székhelyét: Kolozsvárt.

* **A honvédkerületi parancsnokok,** kik e napokban Budán tanácskoztak, vissza utaztak állomásaikra. A tanácskozás tárgyát az új tiszti kinevezések és az egyenruházat kérdései képezték; egyuttal utasítást kaptak szoros vizsgálatok tartására.

* **Ő felsége** a pozsonyi kir. gymnasiumi segélyegylet Eötvös-alapja részére 200 forintot adományozott, elfogadván a felajánlott „Tavaszi Virágok” ezimű munka egy példányát.

* **Az első erdélyi vaspálya** vonalán, Piski és Szászváros között, a föld néhány száz ölnyi területen süllyedni kezdett. Mindennap fölemelik a vasuti töltést, de a süllyedés mégis tart. A vonatok csak lassan, ovatossággal haladhatnak át e helyen. A süllyedés oka az, hogy a vasutvonal ott visz el, hol hajdon a Maros folyt, s azután mocsár volt. Az építés szilárdan volt lerakva, de az ingó talaj nem bírja meg. Most a vonal két oldalát akarják megerősíteni, s ha a süllyedést az sem akadályozná meg, akkor kerülő utat vágnak a vaspálya számára.

* **Időjárásunk,** e hó elején beállott nagy hidegek után, ismét enyhére, sőt nap-folytán igen melege fordult, 21-kén este 8 óra tájt pedig jókora nyári eső zuhogott alá, nagy villámlástól és dörgéstől kísérve. Ily későn szokatlan jelenség.

* **A helybeli ref. főiskola könyvnyomdája,** hol lapunk nyomatik, tetemesen megnagyított. Mint előlegesen említők gyorsajtó állíttatott bele, mely a napokban megérkezve, immár fölállíttatott s teljes munkában van. Lapunk is azon nyomatik, mi ezutáni gyorsabb megjelenését teszi lehetővé. E körülmény is azon örvendetes jelenség tanúsága, hogy a szellemi munkálkodás folyvást emelkedik városunkon és vidékünkön.

* **A „Magyar Polgár” ujdondászatát** figyelmeztetjük, hogy a helybeli postahivatali kezelők d. u. 2 órakor, ha a hivatali helyiséget olykor meg nem nyitják: az nem azért történik, mintha siestát tartanának, hanem azért, mivel a Kolozsvárról jövő koci-posta gyakran oly későn érkezik, hogy a csomagok kibontására és rendezésére d. u. 2 óráig sokszor fizikai idő nincsen, s így hiában nyitnák meg az ajtókat, mert a küldeményeket ki nem szolgáltatathatnak, — sőt a közönség által igénybe vétetvén, csak a kiszolgáltatás idejét késleltetnék kinyitás által. Ennyit magán tudomásunk folytán.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblán 1869. év october 25-ik és következő napjain tartandó nyilvános ülésekre kitűzött ügyek jegyzéke.

Az I-ső polgári oszt. ülésében.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Fülöp Lajosnak Pap Györgye ellen, kárterítés iránt. Balási Jánosnak Sipos Péter e. kötelezvény kiadása i. Schonwert Mártonnak Keantz Katalin e. birtokh. i. Mé-száros Lászlónak Tiboldi Pálné hagyatéka e. 30 ft i. Kopil Dochiának Varga Vaszília e. gyermektartás i. Fegyverneki Sándornak Magyaró községe e. 250 véka törökbúza s 5 szekér széna b. i. Mengesics Frigyes őrnagynak Czap-pelt Frigyes e. kárterítés i. Rác Niculaenak Homána György e. 20 ft 80 kr i. Moga Juonnak Antos Ferencz e. szerződés teljesítés i. Filf Jánosnak Teutschländer Mihály e. 10 ft i. Berkovics Mochlának a kir. kincstár s Berkovics Izig e. N.-Ludas községének Goldanu János e. 49 ft 95 kr i. Grün Bernádnak Tyifor Josziv e. birtokh. i. Borfota Simionnak Székely János e. birtokh. i. Mosira Simionnak Hetu Toma e. 138 ft i. Keresztesi Ferencz-nek Csákány Károly elleni ügye.

II. polg. osztály ülésében.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Adorján Pálnak Tökés Imre e. 120 ft. i. Lőrincsi Istvánnak Fekete Albert e. adóság i. Selig Galmannak Febei Ádám e. visszahelyezés i. Kaufmann Józsefnek Mertyan Garrila e. adóság i. Kis Józsefnek Kis Imre e. adóság i. Köncsei Józsefnek Nagy Sámuel e. jogháborítás i. Jakó Amáliának Jákó György e. vagyon kiadás i. Seontei Veronikának Doberszki Jakab e. kiszakítás i.

III. A bünyügyi osztályban.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon által.

Izsák Feri emberölési bünyüye. Rucsuj János nehéz testi sértési bünyüye. Siofariu Nicolai nehéz testi sértési bünyüye. Seres Sándor becsület biztonság e. kihágás. Benke Sándor és társai nehéz trsti sértési bünyüye.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Molnár Izsák gyilkossági bünyüye.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Blesz József tolvajsági bünyüye. Lengyel András tolvajsági bünyüye. Sebestyén József tyulos testi sértési bünyüye. Dragomán Toma és társai sulyos testi sértési bünyüye. Hilla Ignát lopási bünyüye. Áram Flora és társai sulyos testi sértési bünyüye.

Előadó k. t. pótbíró Mágay Ferencz által.

Brassai Mihály becsület biztonsága e. kihágása. Reducz Moizse becsület biztonsága e. kihágása.

IV. Az úrbéri osztályban.

Előadó k. t. bíró Antalffy Gábor által.

Gr. Pejacevich Herminának Juon Apostu és Szau-duluj e. belsőtelek s külső tartozékai i. Horváth József-nek Muntyán Ádám Radu e. egy drb majorság föld i. Ujfelau Nektának s illetőleg Ujfelau Szamvitának özv. Egyed Jánosné, Csizsér Luiza e. több drb külsők kibocsátása i. Az alsó köhézi volt ns. birtokosságnak odaváló volt urbérsek és egyháziak e. erdő és közhelyek elkülönítése i. Bothos Zsigmond jogutóda Bothos Katának Szócs Áron utódai és Nyarady Antal e. két belsőtelek és külső tartozékai visszabocsátása i.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. okt. 21-én).

5% metalliques	59.25
5% nemzeti kölcsön	69.—
1860 államkölcsön	94.10
Bankrészvény	708.—
Hitelrészvény	242.—
London	122.80
Ezüst	120.65
Arany	5.85
Erd. földt. ment. kötvény	75.50

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

HIRDETMÉNYEK.

(99)

3-4

„VICTORIA“ biztosító-társaság

Kolozsvártt.

Biztosítéki alap:

Alaptőke	1,500,000 f.
Tartaléktőke	25,449 f. 80
Díjtartalék	520,748 f. 24
	2,046,198, f. 04

Forgalom:

Bevétel 1868-ban	1,041,596 f. 88
Összes kárfizetés	468,139 f. —

Tűzkár ellen biztosítást nyújt, minden az épületekben elhelyezett ingóságokra u. m.

a) *lakházakban*: butorok: tűkrök, képek, órák, szőnyegek, üveg- és porcelán neműek, függönyök, férfi- és női-ruhák, ágy-, asztal- és fehérneműek, könyvek, konyha eszközök stb. stb., szóval minden névvel nevezendő, egy ház tartásához szükséges kellékeket;

b) *gazdasági épületekben*: szekerek, ekék, szának, egyéb gazdasági eszközök és gépekre, úgy marhák, lovak, juhak, sertésekre stb.

c) *kereskedésekben*: a kereskedelem minden ágához tartozó czikkekre.

d) *műhelyekben*: készletek, feldolgozandó anyagok, kézmunkák, szerszámok-ra stb.

Fennebbi czikkekre nézve a biztosítási díjak az illető épület fedéldíjához arányban tetemesen leszállítottak, úgy hogy mindenki csekély áldozattal minden ingóságait biztosíthatja s különben is a felvétel minden tekintetben könnyítve van.

Ingóságokra biztosítás alá fogadtatnak más társaságnál biztosított, vagy éppen nem biztosított épületekben is.

A díjazási arány úgy egyéb szükségesek iránt felvilágosítással szolgálnak, a vidéki ügynökségek és helyben Kolozsvártt.

A „VICTORIA“ biztosító társaság vezér ügynöksége nagypiacz Kemény Sámuel ház.

(98)

3-3

Fölszólítom tisztelettel azon t. cz. adósaimat kik még tartozásaikat ki nem egyenlítették, azt mentől elébb megtenni, mivel innét elutazom és a ki nem egyenlített tartozásokat ügyvédemnek átadandom törvényes utoni felhajtás végett. M.-Vásárhey, 1869. október 13-án.

Kábdebó István.

(87)

5-6



Legnagyobb választéku varrógép-raktár Boér Sándornál

Kolozsvártt, bel-magyaruteza 318. szám alatt.

E raktár valamennyi szerkezetű, jelesen Wheeler és Wilson, Grover és Raker, Wilcox és Gibbs, Howe, Raymond, Bollmann sat. féle gépekkel úgy el van látva, hogy különböző czélokra u. m. családi használatra, fehérnemű és női munka varrásra, valamint férfi cipész-, szígyártó-, női cipész-, férfi szabó-, női szabó munkákra mind külön, szakértelemmel választott gépekkel szolgálhat, még pedig leszállított áron, és aránylag jutányosabban, mint bárhol írásbeli jótállás, alapos ingyentanítás és könnyített fizetési módokat mellett,

Találhatók ott tovább: több fajta eddig itt nem ismert és gyakorlati használatra igen alkalmas

kézi varrógépek

20 forinttól kezdődőleg; végre varrógépi tű, czérna és selyem.

Egyszersmind mindennemű női munka, gépi és kézi varrás elkészítése elvállaltatik.

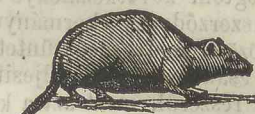
Vidéki megrendelések pontos végrehajtása mellett, tudakoló levelekre posta fordultával válaszoltatnak.

(89)

3-24

M.-Vásárhelytt kapható

Fogarasi J.D. kereskedésében



A valódi,

orsz. szab. legujabban ő Felsége által

kiváltsággal kitüntetett, az orvosi-kartól megvizsgált, sikeresnek talált, s ezerféleképen kipróbált titkos-szer: a patkányok, házi-s mezei-egerek, vakondok és svábok teljes kiirtására (melyet sokféle megpróbáltatás hamisan utá-

nozni s árulni) hamisítatlan minőségben Debreczenben egyedül Csanak József; Pesten: Sneider J. lipót-utczai kereskedésében kapható. Egy nagy bádóg 1 frt; kis bádóg 80 kr.

Egyes bádógmegrendelése is utánvétel mellett gyorsan teljesítetnek.

Ugyanott kapható: citrom-kenőcs, egyedüli szer a fagyhólyagok és tyuk-szem ellen, egy tegli: 50 kr.

(102)

3-3

Helyváltoztatás.

Jelen soraimmal szerencsém van tiszteletteljesen értesíteni, miszerint több évek óta, a Széchenyi tér 274 sz. alatti helyiségben folytatott

Szövet és Divat üzletemet

mai nap ugyanezen téren, tktes Csiki János ur 277. sz. alatti házában lévő helyiségbe tettem át.

Üzletemnek ezután is ama szigorú elv adand irányt, e szakmába vágó korszerű igényeknek, a lehető dúsabb választékos árucikkkel megfelelni, s midőn eddig bennem helyezettett bizalmáért teljes köszönetem fejezem ki, egyszersmint kérem becses pártfogásával az új helyiségemben is szerencsétetni, ajánlva magam

teljes tisztelettel

Fenyő István.

(93)

6-6

Mákot

bármily nagy mennyiségben bevásárol

Karvázy Gyula

Kolozsvártt az „Aranyoroszlán“-hoz czimzett fűszer-, liszt-, bor- és csemegekereskedésében.